

Gemeente Zeewolde

Gemeentehuis
Raadhuisplein 1

Postbus 1
3890 AA Zeewolde

Telefoon (036) 5229522
Telefax (085) 1108515
E-mail info@zeewolde.nl
Website www.zeewolde.nl

Aan
Leden vaste Kamercommissie voor Defensie

Datum
2 september 2025

Uw brief/kenmerk

Zaaknummer
00500000074773

Zeewolde

Documentnummer
00500000432039

Contactpersoon

Doorkiesnummer

Onderwerp
kernboodschap centrale kazerne Zeewolde

E-mailadres
info@zeewolde.nl

Geachte leden van de vaste commissie voor Defensie,

In aanloop naar uw werkbezoek aan Zeewolde aanstaande vrijdag (5 september 2025) in het kader van het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD) sturen wij u hierbij de kernboodschap van de gemeente Zeewolde. Hierin zijn de belangrijkste voorwaarden en aandachtspunten opgenomen die voor Zeewolde leidend zijn bij de komst van de kazerne naar Zeewolde.

Wij vertrouwen erop dat dit u helpt bij de voorbereiding en zien ernaar uit u vrijdag in Zeewolde te ontvangen.

Met vriendelijke groet
Burgemeester en wethouders van Zeewolde,
de secretaris, de burgemeester,
K.C. Hamstra A.M. Harmsma

Bijlage: Kernboodschap gemeente Zeewolde – voorwaarden vestiging kazerne

Komst kazerne naar Zeewolde:

Kernvoorwaarden voor een duurzame samenwerking

Op 23 mei 2025 presenteerde het Ministerie van Defensie het Nationaal Programma Ruimte voor Defensie (NPRD), dit heeft veel impact op Zeewolde: jachtvliegtuigen op Lelystad Airport, effect van oefengebieden en de ambitie om in Zeewolde een centrale kazerne te realiseren. De gemeente Zeewolde geeft de voorkeur aan de locatie Oosterwold als vestigingsplaats voor de kazerne en daaraan is Defensie voorbij gegaan. Zeewolde erkent het nationale belang en neemt haar verantwoordelijkheid. Voor een gemeente van deze omvang betekent dit een uitzonderlijke en complexe opgave. De realisatie van een kazerne met 5.000 arbeidsplaatsen en 2.000 opleidingsplaatsen met een omvang van ruim 500 hectare sluit niet aan bij de bestaande ruimtelijke plannen, beleidsambities en bestuurskracht, en vraagt van Zeewolde om een heroverweging van bestaande keuzes. Een zorgvuldig proces en een gelijkwaardige samenwerking zijn naar onze mening essentieel om te komen tot een toekomstbestendige inpassing van de kazerne in het gebied en het borgen van de verschillende belangen.

Twee kernvoorwaarden

Zeewolde staat open voor een constructief gesprek over de mogelijke komst van de centrale kazerne, mits het Rijk voldoet aan twee kernvoorwaarden:

1. Vermindering druk op Zeewolde

De vestiging van een centrale kazerne in Zeewolde brengt een aanzienlijke extra belasting met zich mee op thema's die nu al onder druk staan: mobiliteit, woningbouw, energievoorziening en bestuurlijke capaciteit. De gemeente Zeewolde stelt als kernvoorwaarde vestiging in Zeewolde dat het Rijk aanvullende maatregelen treft die deze druk wegnemen of substantieel verlichten.

2. Eerlijke en volledige compensatie

De komst van de centrale kazerne moet gepaard gaan met volledige vergoeding van gemeentelijke kosten, herhuisvesting en ruimhartige compensatie voor agrariërs die moeten wijken, en compensatie voor aangetaste natuur binnen de gemeentegrenzen van Zeewolde.

Deze kernvoorwaarden zijn onmisbaar voor een gelijkwaardige samenwerking tussen de gemeente en het Rijk. In dit document worden de kernvoorwaarden en de mogelijke koppelkansen die ontstaan wanneer aan deze kernvoorwaarden wordt voldaan verder toegelicht.

1. Kernvoorwaarden voor samenwerking

De gemeente beschouwt de kernvoorwaarden als harde eisen voor een gelijkwaardige en succesvolle samenwerking.

1.1 Vermindering druk op Zeewolde

De vestiging van een centrale kazerne in Zeewolde brengt een aanzienlijke extra belasting met zich mee op thema's die nu al onder druk staan: mobiliteit, woningbouw, energievoorziening en bestuurlijke capaciteit. Het

wegnemen of substantieel verlichten van deze druk op Zeewolde vraagt om gerichte maatregelen op meerdere terreinen:

- **Mobiliteit:** De toename van vervoersbewegingen belast niet alleen de lokale infrastructuur, maar ook de drukke knooppunten op het omliggende snelwegennetwerk. Dit vraagt om een integrale, regionale mobiliteitsaanpak, waarbij investeringen in ontsluiting via snelwegen, openbaar vervoer en fietsverbindingen noodzakelijk zijn.
- **Woningbouw:** De instroom van duizenden mensen leidt tot extra druk op de woningmarkt. Daarom is het noodzakelijk dat het Rijk maatregelen treft die versnelling van woningbouwprojecten mogelijk maken, zodat er voldoende huisvesting is voor zowel nieuwe als bestaande inwoners van Zeewolde. Zeewolde ziet hiervoor een kans in Oosterwold als toekomstig ontwikkelgebied voor wonen en werken.
- **Energievoorziening:** Het elektriciteitsnet in Zeewolde is volledig benut. Tot 2034 zijn nieuwe aansluitingen slechts zeer beperkt mogelijk, en de komst van een centrale kazerne zal de druk op het net verder vergroten. Directe investeringen in netverzwaring en innovatieve energieoplossingen zijn vereist om de leefbaarheid en economische ontwikkeling te waarborgen.
- **Bestuurlijke capaciteit:** Deze opgave overstijgt de draagkracht van een middelgrote gemeente. Het is daarom noodzakelijk om de rolverdeling, fasering en ondersteuning vast te leggen in een Rijksprogramma, waarbij de gemeente in alle fasen structureel wordt betrokken.

1.2 Eerlijke en volledige compensatie

Naast het voorkomen van extra druk op Zeewolde, is het essentieel dat Zeewolde volledig wordt gecompenseerd voor de financiële gevolgen van de komst van de centrale kazerne:

- **Structurele financiële compensatie:** Er is volledige dekking nodig voor de extra kosten die ontstaan door de toegenomen ambtelijke capaciteit als gevolg van dit project, gebiedsontwikkeling, infrastructuur en maatschappelijke begeleiding.
- **Compensatie agrariërs:** De grootschalige herverkaveling heeft directe gevolgen voor de zittende agrariërs. Herhuisvesting en een ruimhartige financiële vergoeding zijn noodzakelijk voor agrariërs die moeten wijken.
- **Compensatie natuur:** Investeren in natuurverbindingen binnen Zeewolde zijn vereist om de aantasting van het Horsterwold te verzachten en de kwaliteit van het gebied te behouden.

2. Koppelkansen: van rijksvestiging naar regionale meerwaarde

Als het Rijk bereid is aan de kernvoorwaarden te voldoen, kan de komst van de centrale kazerne ook kansen creëren om regionale opgaven aan te pakken en maatschappelijke meerwaarde te realiseren. Deze koppelkansen versterken de kwaliteit van het gebied en het draagvlak:

- **Versterking natuur en recreatie:** Bij compensatie van natuur zien wij kansen om te investeren in natuurverbindingen zoals Horsterwold-Harderbroek of Horsterwold-Almere Hout om zo de natuurkwaliteit en recreatieve verbindingen te versterken.

- **Versterking van voorzieningen:** Uitbreiding van zorg-, onderwijs-, sport- en cultuurvoorzieningen.
- **Economische stimulans:** Betrekken van lokale ondernemers en mbo-instellingen bij opdrachten, opleidingen en werkgelegenheid.
- **Energietransitie en verlichting netcongestie:** De centrale kazerne inzetten als launching customer voor waterstofontwikkeling in Flevoland en bijdragen aan verlichting van de bestaande netcongestie, bijvoorbeeld door het van nationaal belang verklaren van ruimtelijke procedures voor het oplossen van de netcongestie, zodat ook woningbouw en lokale bedrijven profiteren.
- **Connectiviteit:** Verbetering van mobiele dekking in buitengebieden.

3. Tenslotte: samenwerking en participatie

De gemeente Zeewolde neemt haar verantwoordelijkheid en is bereid een nationale bijdrage te leveren, vanuit een realistische, constructieve houding. De gemeente wil het gesprek aangaan over de kernvoorwaarden waardoor de centrale kazerne van toegevoegde waarde kan zijn – voor Defensie, Nederland én Zeewolde.

Participatie is daarbij essentieel. Het betrekken van inwoners, ondernemers en maatschappelijke organisaties is cruciaal om draagvlak te creëren en zorgen en bezwaren serieus te nemen. Transparante communicatie, een open dialoog en structurele inspraakmomenten vormen de basis voor succesvolle samenwerking. De inbreng van betrokkenen wordt zorgvuldig overwogen en waar mogelijk geïntegreerd in de besluitvorming, zodat het proces transparant en effectief blijft.

De gemeente Zeewolde nodigt het Rijk uit om die samenwerking vorm te geven: eerlijk, wederkerig en doelgericht. Alleen als nationale belangen en lokale uitvoerbaarheid hand in hand gaan, kan deze ontwikkeling uitgroeien tot een voorbeeld van succesvolle interbestuurlijke samenwerking.